

[Poul Dam.]

har beskæftiget flere af de ærede ordførere særlig meget. Det er spørgsmålet, om sognekommunerne skal have fuldstændig frihed til at fastsætte grundskyldpromillerne. Vi gik ind for den folketingsbeslutning i foråret, som også indeholdt dette punkt, og det forekommer os, at ordningen i hvert fald er bedre end den ordning, vi har i øjeblikket; men jeg er ikke sikker på, at den kan eller bør opretholdes på længere sigt. Det er et udslag af det kommunale selvstyre, og det kommunale selvstyre hører jo til de berømmelige hellige køer, som ligger foran os på vejene og tygger drøv, og som man vistnok, så vidt jeg er underrettet, ikke engang får fjernet, efter at de er selvdøde. Noget af det kommunale selvstyre er jo, hvis man skal være ganske oprigtig, temmelig selvdødt allerede nu. Andet er helt spillevende og skal også være det, men det forekommer mig, at der er brug for en gennemtænkning af, hvad det kommunale selvstyre egentlig er, skal være og kan være i vore dage. De enkelte kommuner, og det gælder da navnlig de mindre kommuner ude i landet, er jo ikke nær så isolerede eller selvstændige eller selvberørende, som de var i gamle dage. Der er sammenhænge ud over grænserne, som gør dette absolutte krav om kommunalt selvstyre mere og mere urimeligt, og jeg er ikke sikker på, at dette er et af de områder, hvor det kommunale selvstyre bør opretholdes.

Ser man på de enkelte sognekommuners grundskyldpromiller, er de jo meget stærkt varieret. Jeg har for min egen orienterings skyld gennemgået kommunerne på Langeland — de er så nemme, de ligger sådan på stribe ned igennem øen — og dér ser man, at det springer fra kommune til kommune op og ned fra 19 til 35 promille i 1964-65. Det er ganske væsentlige forskelle i beskatningen, der dér er tale om. Disse forskelle er de enkelte kommuner måske glade for, men de betyder jo, at i øvrigt ensartede landbrug og i øvrigt ensartede virksomheder af anden art får en meget forskellig skattemæssig belastning, alt efter hvilke kommuner de ligger i. Det er ikke særlig rart for de pågældende, indtil det tidspunkt kommer, hvor man skal sælge, for så er der jo ingen tvivl om, at disse forskelle er bundfældet i grundværdierne.

Dertil kommer, at jeg tror, at man stillet over for de mange kommunesammenlægninger, som allerede er i gang, og som efter min opfattelse vil komme i gang i langt højere grad i de kommende år, må spørge, om det ikke ville være en stor fordel, hvis man kunne få væsentlig mere ensartede grundskyldpromiller før kommunesammenlægningerne. Der er vanskeligheder nok med at få kommuner sammenlagt, måske skulle man prøve at fjerne nogle af dem. Vi ville i hvert fald, som jeg havde den ære at sige noget om her i folketinget den 7. maj, foretrække en ordning, hvorved man fik en opkrævning af kommunal grundskyld efter helt ensartede satser over hele landet, satser fastsat af folketinget, opkrævet efter ensartede regler med et provenu, som tilfaldt de enkelte kommuner. Kommunernes selvstyre ville jo så få rig lejlighed til at udfolde sig ved en variabel skatteudskrivning på indkomst.

Jeg har endnu en måske mere principiel, måske mere teknisk bemærkning. Det drejer sig om, at man ved at afskaffe statsgrundskylden får stillet en række ejendomme i en lidt vanskelig situation. Det er de ejendomme, som hidtil har skullet fritages for ejendomsskatter til staten og har kunnet fritages for ejendomsskatter til kommunerne. De har haft en vis lempelse derigenom — det drejer sig om en række undervisningsinstitutioner og en række sociale institutioner — en lempelse, som de nu mister. De vil nu ejendomsskattemæssigt set være fuldstændig afhængige af, hvad den enkelte sognekommune og den enkelte amtskommune beslutter. Det medfører i visse tilfælde, nemlig for sådanne skoler, som modtager statstilskud efter i øvrigt ganske ensartede regler over hele landet, at de er økonomisk meget forskelligt stillet. Ligger en sådan skole i et amt og en sognekommune, hvor man ikke giver nogen skattefritagelse, kommer den til at betale en ret høj ejendomsskat uden at have noget sted at hente pengene. En anden skole er måske fuldstændig fritaget for disse skatter. Det er en detalje, men jeg vil dog gerne nævne den, fordi den næppe er tilsigtet.

Der er andre tekniske problemer, som vi kan se på i det udvalg, der formodentlig bliver nedsat.